

	MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source :	หน้าหน้า	61290364
Date : - 8 ก.ย. 2561	Page : 2	No :

/ ทุนใหญ่ ทุนเล็ก ต้องแข่งขันเท่าเทียม (กรณี ปกป้องชาวบ้าน ร้องนายกฯ สั่งปตท.ถอยธุรกิจไฟฟ้า - ปรับปรุงโมเดลธุรกิจกาแฟ)

ประเด็นร้อน ๆ ตลอดสัปดาห์ที่ผ่านมาสำหรับคอการเมือง ใน ส่วนของภาคธุรกิจโดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับ ปตท.หลายคนคงจะ ทราบกันแล้วนะครับว่า มีความเคลื่อนไหวจากประธานกรรมการ นโยบายพรรคประชาธิปัตย์ คุณกรณ์ จาติกวณิช ที่ออกโรงมา ปกป้องสิทธิของ เอกชนรายย่อย ผู้ประกอบการรายได้น้อย และ พ่อค้าแม่ขายตัวเล็ก ๆ ที่จะได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบาย ครั้งล่าสุดของปตท.

ประเด็นดังกล่าวเป็น 2 เรื่องใหญ่ที่เกี่ยวข้องกันใน เรื่องของหลักการทางแนวคิดและนโยบาย ปตท.มองในมุมของผู้ประกอบการที่มุ่งประโยชน์ของกำไรบริษัท และผู้ถือหุ้นเป็นหลัก โดยอาจมองข้ามประเด็นสำคัญในแง่ความเป็นรัฐวิสาหกิจที่ดูแล ความมั่นคงเรื่องพลังงานไปบ้าง

คุณกรณ์ จาติกวณิช จึงได้เตรียมดำเนินการยื่นเรื่องนี้ต่อ ท่านนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นเรื่อง ธุรกิจ พลังงานไฟฟ้า หรือที่สรุปสั้น ๆ ได้ว่า ปตท.จะให้บริษัทลูกของตัวเอง หรือ GPSC เข้าซื้อ Glow ซึ่งเป็นบริษัทผลิตไฟฟ้าที่หาก ซื้อเข้ามาแล้วจะทำให้ปตท.สยายปีกเป็นผู้เล่นใหญ่ในอุตสาหกรรม การผลิตไฟฟ้า และจะมีบทบาทให้คืบคลานเข้ามาในวงการนี้มากขึ้นเรื่อย ๆ จนประชาชนต้องกลับไปถามว่า.. แล้ว กฟผ.ละ !?

คุณกรณ์ได้พยายามอธิบายไว้อย่างละเอียดในแนวคิด และหลักการดังนี้ครับ

ประเด็นแรก คุณกรณ์ได้สะท้อนถึง “ความคาดหวังจาก ปตท. ในฐานะรัฐวิสาหกิจไทยที่เป็น “National Champion” และเหตุผลที่การซื้อบริษัทผลิตไฟฟ้า Glow และยุทธศาสตร์ Cafe Amazon จึงเป็นเรื่องอันตราย”

ความที่ปตท.เป็นองค์กรชั้นนำของประเทศ เป็นที่รวมผู้มีความสามารถ ปตท.ควรที่จะต้องใช้ศักยภาพและทรัพยากรของตน ในการสร้างรายได้ให้กับประเทศด้วยการลงทุนขยายกิจการไปใน ตลาดต่างประเทศ หรือหากจะทำธุรกิจในประเทศ ก็ควรลงทุนทำ ธุรกิจใหม่ ๆ ที่มีผลในเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ มากกว่าที่จะทำ ในสิ่งที่ผู้ประกอบการคนไทยเจ้าอื่นทั่วไปเขาสามารถจะทำได้ และ นี่คือบทบาทที่แท้จริงของ National Champion !! คุณกรณ์ กล่าวไว้ด้วยความชื่นชมต่อองค์กรใหญ่และขยันในงานด้วยว่า ไม่ ได้เห็นด้วยกับกลุ่มที่จะทวงคืนพลังงานแต่อย่างใด แต่ต้องการ เห็น “การแข่งขันที่เสรี เป็นธรรมและเท่าเทียม”

พร้อมย้ำว่า สิ่งที่ปตท. ไม่ควรทำ คือใช้อำนาจทางการ ตลาด (ที่ได้มาจากความได้เปรียบในฐานะรัฐวิสาหกิจ) ในการทำ ธุรกิจในลักษณะที่ทำให้คนอื่นเสียเปรียบ ซึ่งว่าไปแล้วนอกจากจะ ขัดต่อกฎหมายจัดตั้งปตท. แล้วยังน่าจะขัดรัฐธรรมนูญอีกด้วย

ในวันที่ 10 กันยายนนี้ ช่วงเช้าครับ คุณกรณ์จะยื่น ร้องเรียนต่อผู้มีอำนาจในสองกรณีเกี่ยวกับปตท.

เรื่องแรก คือ กรณีที่ปตท. ใช้บริษัทลูกของตน GPSC เข้าซื้อหุ้น 69% ในบริษัทผลิตไฟฟ้าเอกชนชื่อ GLOW ซึ่ง ปัญหาคำคัญคือ

1.ปตท. เป็นผู้ขายก๊าซผูกขาดให้กับผู้ผลิตไฟฟ้าทุกโรง ในประเทศไทย ดังนั้นหากปตท. ลงมาผลิตไฟฟ้าเอง จะทำให้

การแข่งขันในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าปิดเขี้ยวทันที โดยที่ผู้ที่จะรับเคราะห์สุดท้ายก็คือประชาชนในฐานะผู้ซื้อไฟ

2.ปตท. จัดตั้งขึ้นมาตาม พ.ร.บ. การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย มีการกึ่งเจาะจงให้ทำธุรกิจปิโตรเลียมเท่านั้น

3.รัฐธรรมนูญระบุไว้ชัดว่าห้ามทำธุรกิจแข่งกับเอกชน (มาตรา ๗๕) ดังนั้นปตท. จะทำธุรกิจผลิตไฟฟ้าแข่งกับเอกชนไม่ได้

4.หากอ้างความมั่นคง ผมคงต้องถามว่า แล้วเรามีการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ไว้ทำอะไร?!

ส่วนเรื่องที่สองคือ “กาเฟอเมซอน”

เรื่องนี้อ่านแล้วอาจจะคิดว่าเรื่องเล็กน้อยครับ แต่มันคือเรื่องแบบนี้ที่ทำให้ผู้ประกอบการ และคนไทยทั่วไปมีโอกาสในการทำมาหากินน้อยลงไปเรื่อยๆ ในช่วงแรกๆ ที่ปตท. เปิดร้านกาแฟในปั๊มน้ำมัน ผมก็มีความรู้สึกว่ามันไม่เป็นปัญหา แต่พอระยะหลังเริ่มออกมาเปิดสาขามากขึ้นตามห้าง และบนท้องถนนในหัวเมืองทั่วประเทศ

เรื่องนี้ไม่ถูกต้องและเป็นการแข่งขันโดยตรงกับชาวบ้านทั่วไปที่ไม่มีทางจะสู้ได้ด้วยกำลังทุนที่ต่างกันฟ้ากับดิน

ทำแบบนี้ เอกชนที่สายป่านสั้นกว่าเขาจะอยู่รอดอย่างไร

ในภาพใหญ่เราต้องไล่ไปกับเรื่องการแข่งขันที่เป็นธรรม และเรื่องอิทธิพลทุนใหญ่ จุดเริ่มต้นที่ดีคือรัฐเองอย่าไปเปิดพื้นที่ทำกินชาวบ้าน ถัดมาไม่ถึงหนึ่งสัปดาห์ระหว่างที่กำลังเตรียมประเด็นเนื้อหาให้ครบถ้วนและรัดกุม ก็มีการได้รับประสานจากทีมผู้บริหารของปตท. เพื่อชี้แจงให้ประเด็นต่างๆ คุณกรณ์ก็ได้ออกมาอธิบายอย่างตรงไปตรงมาอีกรอบหนึ่ง ดังนี้ครับ

ในช่วงที่โพสต์แรกปรากฏในสื่อ นั้น มีทั้งฝ่ายที่สนับสนุนเต็มที่ เพราะเชื่อมั่นในการแข่งขันที่เสรี เป็นธรรม ทุนใหญ่ทุนเล็กต้องเท่าเทียม แต่ก็มีบางความคิดเห็นที่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อนกลัวว่าจะไปลดสมรรถภาพของปตท. ซึ่งในความจริงคือ อากาศสนับสนุนด้วยซ้ำ ให้แสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ในต่างประเทศ รวมไปถึงย้ำอีกครั้งนะครับว่า กรณีนี้คือเรื่องการแข่งขันธุรกิจไฟฟ้า และกาแฟ ไม่เกี่ยวกับการทวงคืนพลังงานแต่อย่างใด

ในกรณีไฟฟ้าทางฝ่ายปตท. ได้พูดถึงจุดเริ่มแรกการทำธุรกิจไฟฟ้าเพื่อรองรับความต้องการของปตท. เอง และเมื่อผู้ถือหุ้นใหญ่ GLOW เสนอขายก็ได้พิจารณาตามเงื่อนไขธุรกิจทั่วไป โดยปตท. มองว่าการควบรวมกับ GLOW มีประโยชน์กับกิจการที่มีอยู่เดิม และจะทำให้ปตท. (GPSC) เป็นผู้ผลิตใหญ่อันดับที่สามในประเทศ

ปตท. อธิบายต่อคุณกรณ์ว่า จะไม่มีผลกระทบต่อลูกค้าปัจจุบันของ GLOW และการซื้อก๊าซก็ต้องซื้อในเงื่อนไขเดียวกันกับผู้ผลิตรายอื่น

แต่คุณกรณ์ก็ยังขงย้ำจุดยืนเดิมว่า ถึงแม้ว่า ปตท. เป็นบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ก็จริง แต่ต้องไม่ลืมว่าปตท. มีสิทธิพิเศษและความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต่างจากบริษัทอื่นๆ เนื่องจากปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นปตท. ต้องระมัดระวังไม่ใช้ฐานความเข้มแข็งจากความเป็นรัฐ ในการเข้าไปแข่งในธุรกิจของผู้อื่น

คงไม่มีปัญหาหากปตท. ผลิตไฟฟ้าเพื่อใช้เองหรือจำกัดการเปิดร้านกาแฟในปั๊มน้ำมัน ปัญหาเกิดจากการขยายออกมาแข่งกับชาวบ้าน

ในกรณีการผลิตไฟฟ้านั้นยังมีความชัดเจน เพราะบริษัทผลิตไฟฟ้าทุกบริษัทเป็น “ลูกค้า” ของปตท.

และได้เปรียบเทียบไว้อย่างชัดเจนว่าหากการทำอากาศยาน (ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์เหมือนกัน) ตัดสินใจลงทุนทำสายการบินของตนเอง เราก็คงมองว่านั่นจะเป็นการ

แข่งขันที่ไม่เป็นธรรมกับสายการบินอื่นที่ล้วนเป็นลูกค้าเดิมของการทำฯ และเป็นการทำในสิ่งที่ไม่ใช่พันธกิจขององค์กร

ส่วนเรื่องอเมซอน ข้อสรุปจากการสนทนา ได้ความว่า ปตท. ตกลงที่จะกลับไปปิดหาคำตอบในข้อเสนอ และในประเด็นที่ทางฝ่ายประชาธิปไตยมีความกังวล

1.ปตท. จะพิจารณาว่าจะส่งเสริมผู้ประกอบการรายอื่นที่ไม่ใช่อเมซอนอย่างไร โดยเฉพาะรายย่อย (ทุน/อุปกรณ์/พื้นที่การขาย) เพราะนั่นคือบทบาทการส่งเสริมอุตสาหกรรมกาแฟที่แท้จริงของรัฐ

2.ปตท. จะพิจารณาว่าจะเปิดพื้นที่ปั๊มน้ำมันให้ผู้อื่นแข่งขันอย่างเป็นทางการได้อย่างไร

(ปัจจุบันถึงแม้มีเจ้าอื่นขายกาแฟในปั๊มน้ำมันอยู่บ้างแต่ปตท. ก็กำหนดเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดในการแข่งขันเช่นจำกัดสิทธิการโฆษณาหรือแม้แต่ประเภทขนมที่ขายได้)

3.ปตท. จะพิจารณาในนโยบายว่าจะจำกัดจำนวนสาขาอย่างไร เพราะเรามีประสบการณ์จากร้านสะดวกซื้อแล้วว่าหากปล่อยให้ขยายได้อย่างไม่มีข้อจำกัด ได้ส่งผลอย่างไรกับกิจการโซ่ห่วยของชาวบ้าน

4.ปตท. จะหาแนวทางที่จะส่งเสริมเกษตรกรที่ประสงค์จะเปลี่ยนมาปลูกกาแฟ (ยกตัวอย่าง เช่น ชาวสวนยางในภาคใต้หรือสวนลำไยในภาคเหนือ)

5.ปตท. จะหาแนวทางช่วยชาวไร่กาแฟไทยเพื่อเพิ่มโอกาสให้ชาวไร่สามารถขายเมล็ดกาแฟให้ปตท. ได้มากขึ้น (ปัจจุบันเป็นน่าจะมีการซื้อเมล็ดกาแฟจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านคนกลางในปริมาณที่มากอยู่)

6.ด้วยคุณค่าของแบรนด์ “อเมซอน” ที่ปตท. สร้างขึ้นมาเพียงแต่คิดว่าเอกชนรายอื่นไม่ควรถูกต้องมาแข่งกับรัฐ แม้ปตท. บอกว่าเขาจะขายหุ้นบางส่วนในตลาดหลักทรัพย์ แต่นั่นยังเป็นการเพิ่มความได้เปรียบในแง่กำลังทุน และปตท. ก็ยังจะเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่สุดอยู่ดี ผมจึงได้แสดงความเห็นกับปตท. ว่าปัญหาทั้งหมดจะหมดไปหากปตท. แปรให้กิจการอเมซอนเป็นของเอกชนทั้งหมด (ยกตัวอย่างคือขายให้กับผู้บริหารและเจ้าของ franchise ปัจจุบัน รวมถึงประชาชนทั่วไป แต่อย่าขายให้ทุนใหญ่) เพื่อให้เอกชนไทยเจ้าอื่นสามารถแข่งขันกับอเมซอนอย่างเป็นทางการได้มากขึ้น และจะทำให้กิจการกาแฟไม่ขัดรัฐธรรมนูญที่ห้ามรัฐแข่งกับเอกชน

ทั้งหมดนี้จะช่วยให้ปตท. มีบทบาทที่สร้างสรรค์และเป็นที่ยอมรับของประชาชนคนไทยมากยิ่งขึ้น คุณกรณ์สรุปจบเอาไว้ว่าตัวเองนั้นไม่ได้มีอำนาจจะมาบังคับใครทำอะไร และนั่นไม่ใช่เจตนาแต่ในขณะเดียวกัน มองว่าประเด็นเรื่องบทบาทของรัฐ และเรื่องการแข่งขันที่เป็นธรรมมีความสำคัญมากในการสร้างสังคมและระบบเศรษฐกิจที่ยุติธรรมและมั่นคง และจึงเป็นหน้าที่ของนักการเมืองที่จะต้องใส่ใจ

ข้อสรุปจากวันนี้คือ เราเข้าใจกันมากขึ้น แต่ยังเห็นต่างในหลายประเด็น จึงจะเดินหน้ายื่นคัดค้านการซื้อหุ้น GLOW โดยปตท. และจะรอฟังความชัดเจนในประเด็นที่เรียบเรียงไว้ 6 ข้อ ในกรณีธุรกิจกาแฟ

เนื่องจากส่วนหนึ่งของปัญหาเป็นประเด็นทั้งทางนโยบายและทางกฎหมาย จึงจะยื่นร้องเรียนการซื้อหุ้น GLOW ต่อท่านนายกฯ และท่านรัฐมนตรีพลังงาน พร้อมกับยื่นร้องเรียนกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

ทั้งหมดนี้จะดำเนินการในวันจันทร์ที่ 10 กันยายนนี้ เวลา 10 โมงตรง ที่ทำเนียบรัฐบาล ครับ